

Bilaga 5 – samrådsredogörelse

Förslag till plan för Kretslopp var utställd för samråd under tiden 14 november 2023 – 17 december 2023. Handlingarna remitterades internt till enheter inom Älvdalens kommun, Nodava AB, Nodaf AB samt till bland annat Länsstyrelsen, Regionen, föreningar, PRO/SPF och företag.

Handlingarna fanns dessutom tillgängliga via alvdalen.se/avfall samt på Älvdalens kommunhus. Fem remissvar inkom. Vi tackar för synpunkter och goda inspel till kommunens kommande arbete med planen.

Nedan finns en sammanställning av inkomna synpunkter samt ställningstagande till respektive synpunkt.

Lämnare av synpunkt (inkomstdatum)	Sammanfattning av synpunkt	Ställningstagande
2023-11-20 Privatperson	<p>Jag tycker att planen i stort är bra men vill gärna få uttrycka några synpunkter/erfarenheter inom ämnet. Jag vet även att politiken äger att frågan och Nodava har frågan. Men jag vill oavsett vem som ska göra vad delge er mina funderingar. Då människan är ett vanedjur behöver hon motiveras för att ändra sitt beteende. Detta gäller i högsta grad sopsortering. Många säger att det bränns upp ändå så det är ingen vits med att de ska sortera det först! Så det behöver jobbas mer emot okunskapen. Högre avgifter för mer sopor som lämnas osorterat och bonusar för de som har liten mängd brännbart. Ta bort möjligheterna som finns på fler platser att lämna osorterade sopor. Vi är en familj på 6 personer som har 8-veckors hämtning på brännbart avfall. Vi har då en halvfull tunna och skulle kunna ha 12-veckors intervall på hämtning. Då vi sorterar noga och själva komposterar matavfall blir det inte mer än så över som är brännbart. Det är plast och pappers-förpackningar som tar mycket plats och de borde kunna b.l.a lämnas vid mataffären för att förenkla och öka viljan att sortera. Dit måste man ju ändå! När vi komposterar vårt matavfall använder vi en metod som heter bokashi (fermentering). Det blir mycket bra jordförbättring för såväl växthus, trädgårdsland och rabatter. Man kan även blanda med gammal jord eller löv på hösten för att tillverka ny jord. Att hjälpa invånarna med kunskap om "värdet" på matavfallet föredras egen trädgård och besparingar av att slippa köpa växtnäring borde vara motiverande. Värdet av matavfall ökar om vi i Älvdalen, Mora och Orsa gjorde biogasen själva. Frågan bör väckas till fler företag, organisationer och föreningar för att se vad man kan göra. Bönder och hästägare behöver bli av med dyngan och slakterier slakt avfall. Rullar med dåligt hö och halmen går att göra biogas av. Det finns små anläggningar på många platser där bönderna har konverterat sina fordon och slänger bioprodukten på åkrarna istället för konstkväve som kräver olja i tillverkning. Olja, diesel och bensin är förutom begränsat, klimatvidrigt? och inköpen sponsrar krigsförande länder och diktaturer. MSB och civilförsvaret borde vara intresserade av en tillgång till alternativt drivmedel för vi behöver bli mer lokalt självförsörjande på just mat och drivmedel. Dessutom om dyngan bli biogas försvinner en tredjedel av böndernas klimatpåverkande utsläpp. Vi har under tio års tid byggt 4 fritidshus med så mycket återvunnet material som möjligt. Takpannor, regelvirke, golv, fönster till inredning möbler och textilier. Ett riktigt återbruk med bara byggmaterial som är sorterat hade absolut behövts. Stora byggföretag (även små) kastar det som är "över" när jobben är klara och många skulle säkert betala för att "skåpet" hämtas. Även rivningar av hus ger sånt som andra kan använda om de bara ges möjlighet. Jag har själv renoverat 20 fönster som kommer från rivningar av hus. Detta återbruk skulle lätt få plats vid sopstation och även få befolkningen att lämna byggmaterial, inte kasta det i containers. Ps kommunens slam på alla reningsverk?! DS</p>	<p>Synpunkten föranleder ingen förändring av planen. Många av synpunkterna hanteras inom mål- och åtgärdsområde 4.1. Mål och åtgärder kommer att detaljplaneras, följas upp och kommuniceras. Föreslagna idéer tas med till idébanken.</p>

2023-12-04 Privatperson	<p>(Det är viktigt att kretsloppsplanen samordnas med klimatfrågan och dess mål ty allt hänger ihop).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Hemkompostering måste gynnas och premieras då i första hand att det sker på ett koldioxid neutralt vis. Exempelvis vad gäller köks-och matavfall med då Bokushikonceptet tex. 2. Vad gäller trädgårds och dylikt sker idag allt för mycket transporter med bioavfall. som kan vara skrymmande, med bil och släp och genererar utsläpp. Här kan man tänka sig att kompostkvarn kan göra ett bra jobb. Kanske uthyrning av en sådan tingest eller ett ambulering arbetslag som ombesörjer för omhändertagande och volymreducering vid källan på plats. 3. Grovsopor/avfall: kanske man kan återinföra det gamla sättet som är vanligt med container ute i byarna med ett fack för viss källsortering och mindre huller om buller. 4. Textilinsamling måste stimuleras och förtydligas vad som gäller och krav på olika alternativ. 5. För att stimulera affärskedjorna till mindre och onödiga förpackningar så skulle jag vilja att lådor ställs ut vid utgångarna så att konsumenterna redan där kan lämna förpackningar och låd emballage etc. För att slippa transportera hem en del och sen iväg igen med förpackningar. Samtidigt som affärerna stimuleras att konvertera till mindre och renare förpackningar för materialåtervinning som sagt. 	<p>Synpunkten föranleder ingen förändring av planen.</p> <p>Många av synpunkterna hanteras inom mål- och åtgärdsområde 4.1.</p> <p>Mål och åtgärder kommer att detaljplaneras, följas upp och kommuniceras.</p> <p>Föreslagna idéer tas med till idébanken</p>
2023-12-13 SPF	<p>SPF hoppas att kommunen gynnas av att ha en väl genomtänkt kretsloppsplan för att få bättre avfallshantering och förebygga uppkomst av mer avfall samt övergå till en mer hållbar och cirkulär livsstil.</p> <p>Planen utgår från tre fokusområden:</p> <p>SPF förutsätter att dessa fyra mål blir väl implementerade till alla kommuninnevånare.</p> <p>Mål 1 - Mängden avfall ska minska med 25%</p> <p>Mål 2 - Mängd avfall till förbränning ska minska med 50%</p> <p>Mål 3 - Det kommunala avloppsslammet är kvalitetssäkrat</p> <p>Mål 4 - Åtgärda nedlagda deponier med behov av efterbehandling</p> <p>SPF önskar även att man tänker på tillgängligheten på de ÅVC:er som finns i kommunen för alla kommunens innevånare, då det kan vara svårt att ta sig till de ÅVC:er som i dag finns för de som inte har tillgång till bil.</p> <p>SPF är positiva till och ser fram emot att från och med 2027-01-01 insamlingen ska ske av förpackningar fastighetsnära och att arbetet med att införa insamlingssystem redan är påbörjat.</p> <p>Styrelsen SPF i Älvdalen genom Ann-Marie Eriksson</p>	<p>Synpunkten föranleder ingen förändring av planen.</p>
2023-12-15 Nodava	<p>Då kommunerna Mora, Orsa och Älvdalen via Nodava inte är med i DalaAvfall är det viktigt att kommunerna tillsammans säkerställer deltagande i det regionala åtgärdsarbetet, regionala kretsloppsplanegruppen, temagrupper med och dylikt. Komplettera texten i planen så att det lyfts fram att informationsinsatser utgör en mycket viktig framgångsfaktor för att kommunen ska lyckas uppnå flertalet av de föreslagna målen. För att skapa långsiktiga och varaktiga beteendeförändringar hos kommunens innevånare och verksamheter krävs att kommunala verksamheter och Nodava arbetar tillsammans med information. Bilaga 2, sida 18 Komplettera första styckets andra mening så att det står följande: "Viktiga aktörer i detta är länets samtliga kommuner tillsammans med regional kretsloppsplanegrupp, DalaAvfall, temagrupper och andra nätverk samt även Energiintelligent Dalarna." Bilaga 2, sida 18 I Tabell 1, föreslås följande ändring avseende raden Temagrupp och nätverk. Ändra sista meningen i första stycket så att meningen ser ut enligt följande. "Beslut om projektledning hanteras av Kretsloppsplanegruppen tillsammans med Länsstyrelsen. Bilaga 2, sida 20-21 Lägg till Norra Dalarna på de ställen där det står DalaAvfall respektive Dala VA.</p>	<p>Synpunkten arbetas in i kretsloppsplanen, i kapitel 3 <i>Fokusområden och mål</i> samt i <i>Bilaga 2</i>.</p>
2023-12-15 Region Dalarna	<p>Region Dalarna är utifrån den regionala utvecklingsstrategin Dalastrategin 2030 positiva till att Mora kommun har tagit fram en kretsloppsplan. Då det vid ett genomförande kommer bidra till Dalastrategins tre mål om ett klimatsmart, konkurrenskraftigt och sammanhållet Dalarna.</p>	<p>Synpunkten föranleder ingen förändring av planen.</p>

2024-01-10 Kommungemensam lokal kretsloppsplanegrupp	Justera målformulering mål 3. Kvalitetssäkra det kommunala avloppsslammet Redaktionella ändringar behöver göras.	Målformulering ändras enligt förslag i hela dokumentet. Redaktionella ändringar i texten för ett tydligare och lättläst dokument.
--	---	--